

A környezetvédelmi termékdíjról szóló törvény 2012 évi változásai

A parlament által megszavazásra, majd 2011. július 4-én a Magyar Közlöny 75-ös számában kihirdetésre került a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. számú törvény, így a termékdíjas szabályozás nem csak tartalmilag, hanem külsőleg is átalakult.

Az új törvény legfőbb célja a termékdíjas szabályozás átalakítása során a hulladékhasznosítás mértékének minél nagyobb növelése, a többször felhasználható termékek használatának elősegítése. Mindezt az állam a szektorban történő megjelenésével kívánja elérni: a törvényalkotók véleménye szerint a koordináló szervezetek között kialakult árharc a hulladék hasznosítási kvóták stagnálását okozta. A szeptembertől megalakuló **Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (OHÜ)** megalakításával és piacon történő megjelenésével kívánja az államot illető jogokat gyakorlatitni és az államra háruló feladatokat ellátni a termékdíj-köteles termékekből képződött hulladékokkal kapcsolatos iparágon belül. Az OHÜ a környezetvédelmi miniszter felügyelete alá tartozó önálló, nonprofit Kft. szervezeti formában működő 100 %-os állami tulajdonban lévő vállalat.

A kötelezettek **hasznosítási kötelezettségüket** a közvetítői tevékenységet ellátó **OHÜ-n keresztül vagy egyénileg is teljesíthetik**. Utóbbi esetben 2012. január 15-ig nyilatkozniuk kell, hogy az egyéni teljesítést választják (a határidő elmulasztása jogvesztő). Az egyéni teljesítő kötelezettek számára a megfizetendő termékdíj a kötelezett kibocsátásától, valamint hulladékhasznosítási teljesítményétől függ. A hulladékhasznosítási teljesítmény a termékdíj törvényben egy új fogalom, melyet a díjszámítás során alkalmazva próbálják növelni a hazai gyűjtést és a hasznosítást. A termékdíjköteles termékek hulladékgazdálkodási stratégiájának meghatározása és az iparág irányítása érdekében 9 tagú Termékdíj Bizottság jön létre. A kilenc tagból öt az államot, négy a szakma civil oldalát fogja képviselni.

Az OHÜ megalakulását követően az év végéig koordinátori funkciókat betöltő **koordináló szervezetek 2012. január 1-től a jelenlegi mentességi rendszerrel egyidejűleg megszüntetésre kerülnek**. A mentességi rendszer megszüntetésének fentiekén kívüli indoka az ahhoz kapcsolódó többlet adminisztráció.

Az adminisztrációs terhek további csökkentését célozza a „kis mennyiségű” csomagolást kibocsátó kötelezett fogalma mellett a „**csekély mennyiségű**” csomagolást kibocsátó kötelezett -i kör fogalmának bevezetése. Az ezen kategóriákat választó kötelezetteknek a jogszabály 2011-től **átalány fizetését és bevallását** írja elő a jogalkotó:

A csekély mennyiségű kibocsátó éves szinten legfeljebb

- a) 3000 kg üveg,
- b) 300 kg műanyag [a műanyag (bevásárló-reklám) táska kivételével],
- c) 75 kg műanyag (bevásárló-reklám) táska,
- d) 300 kg társított vagy rétegzett,
- e) 500 kg papír, fa, természetes alapú textil,
- f) 300 kg fém (ideértve alumínium), és
- g) 300 kg egyéb,

azonban a b)–g) pontok esetén mindösszesen legfeljebb 1000 kg csomagolást hoz kiskereskedelmi értékesítés során forgalomba. A „**kis mennyiségű**” csomagolást kibocsátó kötelezett ezen mennyiségek háromszorosát bocsáthatják ki.

A termékdíj átalány-fizetésre vonatkozó nyilatkozatot előírt határidőig kell megtenni, annak elmulasztása jogvesztő és az átalány-fizetés helyett negyedéves bontásban kell bevallást / befizetést a kötelezettnek teljesítenie. Az átalányfizetést választók estében a **bejelentésre nyitva álló határidő 2012. január 15.**

A jogszabályhoz 2011. június 27-én benyújtott módosító indítvány a törvénybe történő bekerülésével **a belföldön előállított csomagolás esetében nem a csomagolást előállító lesz ezentúl a kötelezett, hanem a csomagolást alkotó csomagolóeszköz első belföldi forgalomba hozója vagy saját célú felhasználója**. A

jogszabály ilyen jellegű módosítását vélhetően a kötelezetti kör méretének csökkentése motiválta, azonban a csomagolószerek gyártóira többlet adminisztrációs terheket ró, valamint követhetlenné is válhat a csomagolószerek sorsa: nem biztos, hogy egyes termékeiről értékesítéskor kiderül, hogy abból csomagolás lesz vagy sem. Egyes vélemények szerint elképzelhető, hogy a rendelkezés nem ilyen formában fog hatályba lépni, van aki szerint nem volt alapos szakmai egyeztetés a kérdésben. Erre utal az is, hogy például így a mezőgazdasági termelők általános fizetési kötelezettsége valószínűleg teljesen megszűnik, az erre vonatkozó rendelkezések viszont a jogszabályban megmaradtak.

Az **újrahasználat** növelését célozza a jogszabály azon rendelkezése, mely szerint a belföldön keletkezett újrahasználatos csomagolás után nem kell termékdíjat fizetni ha azt 75%-nál nagyobb arányban újrahasználatos és arról beszerzéskor a kötelezettnek nyilatkozatot tesznek. A külföldről származó újrahasználatos csomagolás esetében mindez akkor igaz, ha azt a behozattalól számított egy éven belül újrahasználat céljából külföldre visszaszállítják.

Kikerült a jogszabályból a GLN szám kötelező használata, valamint a KÜJ szám alkalmazását sem írták elő. A vámhatóság ezentúl csak az általa kiadott VPID szám alatt tartja nyilván a kötelezetti körbe tartozókat.

Jelentősen **módosultak a fizetendő termékdíj tételek**: alapvetően csökkentek, viszont az év végéig mentességgel rendelkezők a hasznosítási díjakhoz viszonyítva a jövőben többletbefizetésre számíthatnak (a belföldi csomagolást előállítók kivételével). A díjtételeket a hasznosítási kötelezettségüket kollektívan teljesítőknél kell alkalmazniuk, a termékdíjköteles termék egyéni hulladékkezelése esetén hulladékhasznosítási teljesítményük alapján lehet a díjtételeket kiszámolni.

Az irányadó termékdíj tételek változásait táblázatba foglaltuk:

Termékdíjköteles termék	termékdíjtétel 2011.12.31-ig (Ft/kg)	termékdíjtétel 2012.01.11-től (Ft/kg)
Gumiabroncs		
Gumiabroncs	110	32
Csomagolás		
Műanyag	36	28
Társított (kiv. rétegzett italcsomagolás)	44	44
Társított rétegzett italcsomagolás		22
Alumínium	16	nem változik
Fém (kivéve alumínium)	13	nem változik
Papír, fa, természetes alapú textil	16	nem változik
Üveg	6	nem változik
Egyéb	44	nem változik
Kereskedelmi csomagolás		
Műanyag [kivéve műanyag (bevásárló-reklám) táska]	350	56
Műanyag (bevásárló-reklám) táska	1900	1300
Üveg	30	7
Társított (kiv. rétegzett italcsomagolás)		150
Társított rétegzett italcsomagolás	450	120
Egyéb	700	-
Fém	1150	286
Egyéb anyagok	2200	296
Egyéb kőolajtermék		
Kenőolaj	97	112
Akkumulátor		

Elektrolittal feltöltött akkumulátor	112	52
Elektrolittal fel nem töltött akkumulátor	156	75
Reklámhordozó papírok		
Reklámhordozó papír	26	52
Elektromos és elektronikai berendezések		
Háztartási nagygépek	83	30
Háztartási kisgépek	83	30
Információs (IT) és távközlési berendezések, kivéve a rádiótelefon készülék	90	30
Szórakoztató elektronikai cikkek	100	nem változik
Elektromos és elektronikus barkácsgépek, szerszámok, kivéve a helyhez kötött, nagyméretű ipari szerszámok	83	30
Játékok, szabadidős és sportfelszerelések	100	30
Ellenőrző, vezérlő és megfigyelő eszközök	90	30
Adagoló automaták	92	92
Rádiótelefon készülék	1000	100

A díjtételek változtatásának legnagyobb vesztese a nyomdaipar: a reklámhordozó papírok után kétszer annyi a befizetendő termékdíj, továbbá egyéb módosítások következtében nem a nyomdai megrendelő, hanem maga a nyomda lesz a kötelezett. A reklámhordozó papír fogalmának „pontosítása” következtében termékdíjat kell fizetni az ISSN számmal rendelkező, lényegében gazdasági reklám terjesztésére szolgáló kiadványok és időszaki lapok után is.

Jelentős enyhítés a kötelezettek részére, hogy jövőre a számlán történő termékdíj-feltüntetési kötelezettség csak a vásárló partnerek által igényelt esetekre korlátozódik.

A külön kormányrendelet helyett az elfogadott törvénybe átemelték a termékdíjköteles anyagok és termékek körét. A napozólámpák és hasonló, napozáshoz használt felszerelések kötelezettsége megszűnik, mivel ezek kikerültek az elektromos és elektronikai berendezések közül.

A törvény által a kötelezetteknek előírt kötelezettségek a jövőben nem szétszórta, hanem egy helyen, az értelmező rendelkezések között nevesítve lettek. Az állami szigor enyhülésének tekinthető, hogy az új jogszabályban mulasztás esetén fizetendő bírság felső határa 2012-től már nem a duplája lesz az Art-ben foglalt értékhatároknak, hanem azzal megegyező.

A szakterület szabályozásának átláthatóságához mindenképpen szükséges, hogy megjelenjen a hulladékgazdálkodási pályázattal, szolgáltatás-megrendelésről szóló kormányrendelet, valamint a jogszabály végrehajtási rendelete, mivel a lényegesebb változtatások részleteit abból lehet majd megismerni.

BOVA Consulting Kft.

Amennyiben weboldalunk látogatói részéről kérdések merülnek fel, állunk szíves rendelkezésükre:

Elérhetőség: <http://bovaconsulting.hu/kapcsolat.htm>

Fórum: <http://bovaconsulting.hu/forum.html>

Forrás: www.parlament.hu; a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény és tervezetének indokolása